

معرفی گروه انتخاب آثار ایرانی مسابقه تئاتر بین الملل صحنه فجر

ازسوی دبیرخانه جشنواره تئاتر فجراسامی گروه انتخاب آثار ایرانی مسابقه تئاتر بین الملل در بخش صحنه ای اعلام شد. قطب الدین صادقی مدرس، کارگردان، بازیگر، نمایشنامه‌نویس و پژوهشگر، اردشیر صالح پور مدرس، نمایشنامه‌نویس و پژوهشگر و عطا الله کویال مدرس، کارگردان و پژوهشگر از سوی نادر برهانی مرند، به‌عنوان اعضای گروه انتخاب مسابقه تئاتر بین الملل در بخش صحنه‌ای سی وهفتمین جشنواره تئاتر فجر معرفی شدند. براساس فراخوان جشنواره، پذیرش آثار در این بخش به کیفیت و نوآوری بستگی داشته و طرح اندیشه‌های جهان شمول با تکیه بر هویت ملی و بومی از مهم ترین شاخصه‌های انتخاب آثار خواهد بود. سی وهفتمین جشنواره بین المللی تئاتر فجر به دبیری نادر برهانی مرند از ۲۲ بهمن تا ۴ اسفند ۱۳۹۷ برگزار خواهد شد.

■ ■ ■

گیشه دستور می دهد چه اتفاقاتی در تئاتر بیفتد

رئیس هیات مدیره انجمن صنفی تماشاخانه‌های ایران گفت وقتی دولت از سالن‌های خصوصی حمایت نکند و همه چیز را به گیشه تماشاخانه بسیار یم دچار آسیب می شویم. چراکه بسیاری از تماشاخانه‌ها در رقابت با این گیشه‌ها نمی توانند سرا بمانند و از دور خارج می شوند و آن‌هایی که می‌مانند و ا در رقابت ناسالمی می‌شوند که به ضرر تئاتر تمام می‌شود. چون مجبورند همه چیز را از طریق گیشه تامین کنند و شرایط گیشه هم دستور می دهد چه اتفاقاتی در تئاتر بیفتد؛ همه اجراها به سمت و سوی خاصی می‌رود و تئاتر صرفاً رزش اقتصادی پیدامی کند.

شاهین چگینی تصریح کرد: شرایط امروز اقتصادی کشور مان باعث می‌شود که بخش عمده‌ای از مخاطبان سالن‌های کوچک نتوانند هزینه‌های تماشاخانه را تامین کنند، در نتیجه ریزش پیدا کرده و این رفقه رفته باعث می‌شود که سالن‌ها به صورت فرسایشی نتوانند حداقل هزینه‌های شان را تامین کنند و رو به تعطیلی بروند. این عمده ترین مساله‌ای است که در بخش اقتصادی برای تماشاخانه‌های خصوصی ایجاد آسیب می‌کند.

■ ■ ■

کودکانه جهان را زیستن، ما را به شادی و صلح، وعده می دهد

سید مجتبی حسینی معاون امور هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی که در پیامی که به مناسبت برگزاری بیست و پنجمین دوره جشنواره بین‌المللی تئاتر کودک و نوجوان ابراز امیدواری کرد که هنرمندان بالگو آفرینی و نشاط بخشی، مشوق خانواده‌هایی باشند که برای آموختن به تئاتر اعتماد کرده‌اند. در این پیام آمده است: کودکانه، جهان را زیستن، آرزمان و آرزویی است که ما را به شادی، دانایی و صلح، وعده می‌دهد. تئاتر، جویایی این جهان است و قاب کوچک صحنه، کیمیای ست که «نیج خواسن» را به «گنج توانستن» بدل می‌کند. اگر نام دیگری تئاتر، «دیگری اندیشی» باشد، دشوار است به کودکانی اندیشید که «غول خشم و خشونت»، «قلعه شور و شوق‌شان» را تسخیر کرده‌است! دشوار است به کودکانی اندیشید که «اسب آرزوهای‌شان» در «هفتخوان امید و آرزو» از نفس افتاده است! دشوار است به کودکانی اندیشید که در «غیبت لبخند»، «قلاشی‌های غمگینی» کار نداد! دشوار است اما کودکانه جهان را زیستن، یعنی امید و امیدواری. جشنواره تئاتر کودک و نوجوان، در آزمونی دیگر و با حضور گروه‌های ارجمند نمایشی بر آن است تا با طرح دغدغه‌ها و دقیقه‌های کودکان و نوجوانان این مرز و بوم، تکلیف تربیتی و نقش ترغیبی خود را ادا کند. امیدوارم هنرمندان عزیز در این دوره، با الگو آفرینی و نشاط بخشی، مشوق خانواده‌هایی باشند که برای آموختن به تئاتر اعتماد کرده‌اند.

نزدیک و نزدیک تر؛ داستان خیانت انسان به خود:

هیچ بعید نیست خودتان موضوع یک نمایشنامه باشید

این بار

پای زنی در میان نیست!

هم کلاسی‌ها، دو زوج عاشق، چهار انسان مشکوک که در درون خود، دچار فلاکتی کشنده‌اند، برای تمرین نمایش «نزدیک‌تر» نوشته «پاتریک ماربر» گرد آمده‌اند. آن را تمرین می‌کنند تا برای اجرای به جشنواره تئاتر در شهر «تراپوزان» برسند. تراپوزان، نه، هر جای دیگری؛ در این جا و بیرون از هر تراپوزان و هر جای دیگری، قرار است نمایش به گونه‌ای که استاد-آیا همان پیر خردمند؟!- می‌خواهد، اجرا شود. جشنواره دقیقاً همین جایی است که به واسطه کلمات نوشته شده اما درست و عمیق نه‌خوانده شده، تا شخصیت‌ها، درون خود را بیرون بریزند. و نه قاضی، بلکه تماشاگر این برون‌ریزی، استاد-پیر طریقت، است. اوست که اگر چه در حال برداشتن اولین گام‌ها در وادی مرگ است، تا انتهای بازی شاگردان برگزیده‌اش می‌ماند، تا در این برون‌ریزی، در این نمایش تاریخچه شخصی، در این فروپاشی و از نو ساخته شدن، همراه آنان باشد.

شخصیت‌ها در قالب بازیگر نمایش در تقابل یکدیگر قرار می‌گیرند تا به هدف اصلی نزدیک شوند، و تقابل، یعنی کنش و واکنش؛ کنش و واکنش از کار کردهایی است که فضای حاکم بر نمایش، برای برون‌ریزی شخصیت‌ها در نظر می‌گیرد تا آن‌ها هنگام تمرین، مسائل شخصی خود را بازبایی و بیان کنند. بنابراین کارکرد این نمایش برای چهار بازیگر، در نمایش «ماربر» نهفته است که موضوع آن خیانت است. پرداخت واقع‌گرایانه در نمایش «نزدیک و نزدیک‌تر» تلاش کرده است شخصیت‌ها را با داشته‌های گذشته خود در زمان حال در شکل و شمایل یک انسان انتقام‌جو نشان دهد. آدم‌هایی که مترصد تسویه حساب حتی با نزدیکان خود هستند و مبنای این تسویه‌ها هم قضاوت‌های

آن‌ها، آن چهار هم‌کلاسی، همدیگر را می‌پایند تا اگر خیانتی رخ داده، بفهمند و می‌چ دیگری را بگیرند، اما متوجه نیستند که اگر انسان، خودش به خودش خیانت کرده باشد، چه کسی باید می‌چ او را بگیرد و افشایش کند

تماشاگر این‌طور فکر کنیم که در این نمایش زن عاشقی هم حضور دارد و از قضا می‌تواند احساسات و عواطف عاشقانه‌اش را بروز دهد. پس روی عاشقانه را می‌بینیم تا نبود و حذف و انکار «زن عاشق» را تحمل کنیم!

که همیشه یکی روی زمین می‌نشیند یا در گوشه‌ای می‌ایستد یا مدام می‌رود و می‌آید، در واقع نمادی است از درون پریشان انسانی که می‌داند بلایی به سرش آمده است، یا خواهد آمد، اما از چندوچون آن خبر ندارد، توان مواجهه و مقابله با آن را ندارد و در این رفت و آمد میان خود و خود، میان خود و گذشته‌اش، میان خود و دیگری، دچار چنان اضطراب و تشویشی است که نمی‌تواند بنشیند و آرام بگیرد. پس هر چهار نفر، که با درون و خوشتن، ارتباط ندارند و از آن جدا افتاده‌اند، در حال یافتن ارجاعاتی به لحظه‌های آغازین آشنایی توام با عشق‌شان هستند و در این ارجاعات، ویدئو آرت، هم به داد بازیگران می‌رسد و هم به درک و فهم تماشاگر کمک می‌کند. خوب خیلی طبیعی است در صحنه‌هایی از فیلم یا نمایش، که زن، نمی‌تواند نقش خودش را بازی کند، باید در جست‌وجوی تمهیداتی بود و چه خوب که هنوز «زن پوشی»، به آن شدت که دارد در سینما باب می‌شود، در صحنه نمایش رایج نشده است. این روزها در صحنه نمایش هر گاه سخن از زن عاشق به میان می‌آید، پای ویدئو آرت هم به صحنه باز می‌شود تا جای خالی دست‌ها و احساس‌های عاشقانه زن را پر کند. تا ما به عنوان

خیانت به دیگری است. «خیانت» اما در این جا، معنا و باقی دیگر دارد؛ آن کس که خیانت می‌کند، تویی؛ ولی نه به دیگری، بلکه به خودت... تو با انتخاب‌هایت و شیوه زندگی کردنت، در حال خیانت به خودت هستی. دانشجوی‌ها این را نمی‌دانند، یسار واقع نمی‌فهمند، و استاد با انتخاب نمایش «نزدیک‌تر» اثر پاتریک ماربر» می‌خواهد در آخرین لحظات زندگی‌اش، این درس بزرگ را به چهار شاگرد برگزیده‌اش بدهد؛ شما در حال خیانت کردن به خود هستید!

حرف‌ما

طبعاً، چنین نمایشی به شدت دیالوگ محور است، پیش از ورود استاد، همه دارند حرف می‌زنند و اراجیف می‌بافند؛ و ارجیف بافتن یعنی که این چهار نفر در گیر صورت شده‌اند و از معنایی خبرند و نمی‌دانند که نمایشی که قرار است تمرین و سپس اجرا کنند، دارد مدام به آن‌ها تلنگر می‌زند؛ آن‌ها همدیگر را می‌پایند تا اگر خیانتی رخ داده، بفهمند و می‌چ دیگری را بگیرند، اما متوجه نیستند که اگر انسان، خودش به خودش خیانت کرده باشد، چه کسی باید می‌چ او را بگیرد و افشایش کند؟ از این چهار نفر، همیشه سه نفر روی صندلی می‌نشینند در حالی که صندلی برای نشستن زیاد است، این

آذر فخری، روزنامه‌نگار

نویسنده و کارگردان: امیر عطا جولایی

دو زوج، چهار هم‌کلاس، قرار است نمایشی را در حضور استاد خود، تمرین کنند. استاد این نمایش را از میان چندین و چند نمایشی که این شاگردان به او پیشنهاد داده‌اند، انتخاب کرده است: نمایش نزدیک و نزدیک‌تر.

روایت آن‌ها

دو زوج جوان، در حالی که منتظر ورود استاد هستند، بازی می‌کنند، هم فوتبال بازی می‌کنند، هم با هم بازی می‌کنند و هم خود را به بازی می‌گیرند. ویدئو آرتی که پخش می‌شود، سعی دارد در لحظه‌هایی که لازم است، فلاش‌بک‌ها و ارجاعات به گذشته این چهار نفر بدهد و گذشته و در واقع «تاریخ» این آدم‌ها را به روی صحنه بیاورد و دست‌شان را نه فقط برای دیدگان، که برای خودشان هم رو کند. این چهار نفر، این دو زوج، در اتمسفری از خیانت، نفس می‌کشند. ابتدا این توهم پیش می‌آید که دو نفر از این چهار نفر، دختری و پسری، در حال

گزارش

نشست تخصصی «سازمان تئاتر آری یانه؟» مطرح شد:

هنر در قوانین ایران همیشه در سایه بوده است

گرفت. وی انگیزه تشکیل چنین سازمانی را داشتن قدرت بیشتر دانست.

در ادامه محمود عزیزی در خصوص لزوم تشکیل سازمان هنری گفت: ابتدا باید بدانیم مشاغل هنری در قوانین جایگاهی دارند یا نه؟ او افزود: نه در دوره ی پیش از انقلاب و نه پس از آن هنر تعریف و حامی قانونی ندارد. بنابراین برای فارغ التحصیلان هنر هم تامین شغلی وجود ندارد. هنر از نظر قوانین همیشه در سایه بوده است. این کارگردان تئاتر بر لزوم پذیرش دولت نسبت به جایگاه حقوقی هنرمندان تاکید کرد و افزود: اگر شغل مادر چار چوب قانون تعریف شود ما نیاز ی به سازمان نداریم. بافتن جایگاه حقوقی به لحاظ مدارج دولتی اشتباه است ما باید جایگاه‌مان را به عنوان شهروندان فعال و حرفه‌مان را به عنوان یک شغل به اثبات برسانیم. اگر شغل ما دیده شود، ما نیاز ی به

بتواند به هنرمندان در چار چوب قانونی که وضع خواهد شد، به عنوان کار گران فصلی و تامین جایگاه مشخص شغلی کمک نماید. مجید سرسنگی، معاون فرهنگی دانشگاه تهران نیز سازمان تئاتری را هم چون سازمان سینمایی دانست که ریشه شکل گیری آن مربوط به دوران دکتر منتظری مدیر سابق هنرهای نمایشی در دهه ی شصت است. وی تفاوت عمده ی سازمان تئاتر و اداره کل هنرهای نمایشی را در سه مقوله توجه بیشتر به سازمان تئاتر در تعامل با مقام‌های بالاتر، سطح اختیارات و بودجه بیشتر دانست.

هوشنگ توکلی، مدیر سابق اداره تئاتر نیز سازمان تئاتر را بالاترین مرجع تصمیم گیری خواند که مستقیماً با رئیس جمهور در ارتباط خواهد بود و به همین دلیل قدرت اجرایی بالایی خواهد داشت و تنها از یک نفر دستور خواهد

هر گاه که یکی از این چهار نفر به خودش، به درونش و به نیت‌های پلید نهفته‌اش آگاه می‌شود ماصدا ی آ زیر را می‌شنویم: **هی مواظب باشید؛ این خود، این هیولایی که در آن تو پنهانش کرده‌اید، کم کم دار دبیدار می‌شود و به زودی بیرون خواهد آمد؛ به زودی بر ملا خواهید شد**

نادرست و برداشت‌های غلط خودشان است و قضاوت و برداشت غلط از کجا می‌آید؟ از درون فردی که خود در دها و رنج‌ها و کاستی‌های نهفته‌ای دارد. قضاوت و شیوه انتقام‌گیری، فرد را بر ملا و افشامی‌کند. حالا زمان به صدا در آمدن آ زیر است، آ زیر، اعلام و هشدار ی اضطراب آور است؛ هر گاه که یکی از این چهار نفر به خودش، به درونش و به نیت‌های پلید نهفته‌اش آگاه می‌شود ماصدا ی آ زیر را می‌شنویم: **هی مواظب باشید؛ این خود، این هیولایی که در آن تو پنهانش کرده‌اید، کم کم دار دبیدار می‌شود و به زودی بیرون خواهد آمد؛ به زودی بر ملا خواهید شد!**

یک سخنرانی هیستریک و تمام

حالا آخرهای نماش است، سرفه‌های هیستریک ستاد، شدت گرفته است. اما او باید آخرین حرف‌هایش را به این چهار برگزیده‌اش، بگوید و این یعنی یک سخنرانی بریده بریده و پر از سرفه و پرافت و خیر، اما بلا انقطاع، که به تماشاگر فرصت دریافت و هضم نمی‌دهد. بله استاد-پیر طریقت، حرف‌های مهمی دارد؛ جهان صحنه بازی شماس‌ت. صحنه نمایشی که برای بازی در آن، هرگز فرصت تمرین نداشته‌اید و بدون آمادگی قبلی به آن وارد شده‌اید. حالا نورافکن‌ها روی شما می‌تابند و همه در حال تماشا ی شما هستند شبامی که از نمایشی که قرار است بازی کنید، هیچ نمی‌دانید... اما نمایش در طول زندگی شما نوشته و مدام نوشته می‌شود. و در نهایت، با سرفه یاد ر اوج سلامت، صحنه را ترک می‌کنید در حالی که متن نمایش تان، حالا روی میز هستی قرار دارد. بی‌متن و بدون آمادگی می‌آییم، نمایشی را زندگی می‌کنیم که در نهایت نیمه تمام می‌ماند، اما هنگامی که از در خارج می‌شویم، متن نمایش بر روی میز است.

از بین نرود ما طرح و چشم‌اندازی برای آینده نخواهیم داشت.

مدیر سابق خانه هنرمندان افزود: قبل از هر اقدامی باید یک طرح واقع‌بینانه برای تئاتر تدوین شود و سپس به کوچک و یا بزرگ کردن ساختار آن پرداخت. تا زمانی که طرح مشخصی وجود نداشته باشد هیچ تغییر مثبتی در تئاتر ایجاد نخواهد شد.

این استاد دانشگاه هم چنین راه استفاده از ظرفیت‌های مرکز هنرهای نمایشی را استفاده از ظرفیت‌های قانونی، سیاست‌گذاری به جای برنامه‌محوری و توجه به تئاتر شهرستان عنوان کرد. ایرج راد، رئیس هیات مدیره خانه تئاتر نیز در ادامه نشست در خصوص چگونگی ایجاد جایگاه تئاتر به عنوان یک شغل و نیز نحوه تدوین آیین نامه‌های امنیت شغلی هنر برای حضار توضیح داد و اعلام کرد که در این آیین‌نامه‌ها، حقوق ایام بی‌کاری هنرمندان و نظام جامع صنفی تعریف شده است. وی افزود: تنها زمانی می‌توانیم در مورد چشم‌انداز سخن بگویم که از نظر قانونی هنر را به رسمیت بشناسند، نظام صنفی هنر را بپذیرند و هنر منیت شغلی داشته باشد.